

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ เพื่อศึกษาชนิดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับเพิ่มความสามารถของท้องถิ่นในการจัดการไฟป่า และเพื่อพัฒนาข้อมูลแผนที่ภัยธรรมชาติเพื่อสนับสนุนข้อมูลสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับการป้องกันภัยธรรมชาติในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผลการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบชุมชนมีส่วนร่วม พบว่า มีข้อมูล 9 ชนิดที่สามารถนำมาใช้ในการสื่อสารเพื่อการวางแผนจัดการไฟป่าและการเผาในที่โล่ง แม้ว่าชุมชนเห็นความสำคัญของการมีข้อมูลไว้ใช้ แต่ชุมชนยังขาดทักษะในการสำรวจและจัดการข้อมูลได้ด้วยตนเอง และแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐเห็นความสำคัญว่าแผนที่เสี่ยงไฟป่ามีความจำเป็นสำหรับการวางแผนป้องกันไฟป่าตั้งแต่ระยะก่อนเกิดภัย แต่แผนที่ดังกล่าวยังไม่ได้มีการจัดทำและจัดเก็บเพื่อให้หน่วยงาน/ผู้ใช้ทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ดังนั้น จึงพบว่าหน่วยงานระดับจังหวัดส่วนใหญ่ยังคงขาดข้อมูล/สารสนเทศไม่ว่าในรูปแบบที่หรือรูปแบบอื่น ๆ สำหรับนำมาใช้สนับสนุนการวางแผนงานประจำด้านการป้องกันไฟป่าในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากการใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ในโปรแกรมทางระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทำให้ได้แผนที่เสี่ยงดินถล่มและแผนที่เสี่ยงการชะล้างพังทลายของดิน ซึ่งแผนที่ที่ได้นี้ได้นำไปผนวกจัดแสดงผ่านระบบแม่ข่ายแผนที่บนอินเทอร์เน็ตของสำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอนเพื่อให้เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลแผนที่สนับสนุนการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่อไป

Abstract

This investigation aimed to (1) study data types needed for enhancing the local capabilities of wildfire management and (2) to develop disaster maps for supporting information for users participating in disaster protection in Mae Hong Son province.

By using a Participatory Action Research: PAR process, the 9 GIS layers, including line, point, and polygon, are recognized by villagers for public communication for wildfire and open burn management. However, those local people still lack of data surveying and manipulation skills. The Government sector agrees that wildfire risky map is needed for wildfire prevention but this map is still not widely available for public. Then, provincial Government offices are still in need in terms of information, both in map and other forms, for supporting routine work planning for wildfire prevention in Mae Hong Son province. By using spatial analysis method in GIS software, two maps of landslide and soil erosion risky areas were developed. Both maps were served for users through the internet GIS map server at <http://map.maehongson.go.th/> in which several maps related to wildfire have been provided.